1843

TE ZEGELEN

No. 7

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 24 JANUARIJ.

DE STAATSRAAD, GOUVERNEUR der provincie VRIESLAND. Brengt, bij deze, ter kennis van de belanghebbenden, dat Zijne Excellentie de Heer Minister van Binnenlandsche Zaken, uithoofde van de moeijelijkheden, welken de vrijwillige afstand van gronden voor den aanleg van de aardebaan voor de bestrating van den Grooten Weg van SNEEK naar de LEMMER, in de grietenij LEMSTERLAND, ondervindt, bij dispositie van den 16 dezer, no. 33, 3 Afd. heeft bepaald, dat de vastgestelde besteding van de werken tot aanleg van de voorschreven aardebaan, welke tegen Vrijdag den 27 Januarij aanstaande is aangekondigd, voorloopig zal worden uitgesteld.

Leeuwarden, den 19 Januarij 1843.

DE STAATSRAAD, GOUVERNEUR VOORNOEMD,
VAN SIJTZAMA.

PUBLICATIE.

De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland, brengt ter kennisse van de belanghebbenden, dat de Kohieren voor de Grondbelasting op de Gebouwde en Ongebouwde Eigendommen, over het loopende dienstjaar 1843, van al de Gemeenten, uitmakende het financieel Arrondissement *Leeuwarden*, in gereedheid gebragt en ter invordering zijn afgezonden, en dat de reclames tegen de aanslagen, voor die enkele gevallen, in welke dezelve mogten kunnen plaats vinden; met de vereischte bijlagen voorzien, zullen behooren te worden ingediend bij den Controleur voor het Kadaster, den Heer *J. J. de Jongh*, alhier ter stede, binnen *drie maanden* na de afkondiging der Kohieren.

Leeuwarden, den 20 Januarij 1843.

De Staatsraad, Gouverneur,
VAN SIJTZAMA.

KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland, brengt, bij deze, ter kennisse van de daarbij belanghebbenden, dat door Zijne Excellentie den Heere Minister van Financiën, bij resolutie van den 19 Januarij 1843, afdeeling Registratie en Loterijen, no. 32, is bepaald, dat de loten der 188ste Koninklijke Nederlandsche Loterij, gedurende de *derde* week der trekking van de vijfde of laatste Klasse, beginnende op Maandag den 23 Januarij 1843, door de Collecteurs, Splitters en Debitanten tot geene hoogere prijzen, het opgeld daaronder begrepen, zullen mogen worden uitgegeven dan tot de navolgende, te weten:

BIJ VERKOOP.		BIJ VERHURING.	
Geheele Loten . . .	f 81,00.	Geheele Loten . . .	f 43,00.
Halve	- 40,50.	Halve	- 21,50.
Vijfde	- 16,20.	Vijfde	- 8,60.
Tiende	- 8,10.	Tiende	- 4,30.
Twintigste	- 4,05.	Twintigste	- 2,15.

Leeuwarden, den 21 Januarij 1843.

De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,
VAN SIJTZAMA.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-* en *Roggebrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 20 Januarij 1843, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . f 9,00.
Van de *Rogge* per last . . . . - 201,00.

Leeuwarden, den 21 Januarij 1843.

De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,
VAN SIJTZAMA.

EGYPTE.

ALEXANDRIE, *den* 24 *December*. *Mehemed-Ali* bevindt zich nog te Kairo en zal binnen weinige dagen naar Opper-Egypte vertrekken. Men meent bij hem eene aanmerkelijke vermindering van geestvermogens te bespeuren, die zich onder anderen in eene groote wispelturigheid openbaart; naauwelijks heeft hij een bevel gegeven of er verschijnt weder een tegen-bevel. Zoo wilde hij voor eenigen tijd, met inspanning van alle krachten, de vestingwerken van onze stad doen voltooijen; thans heeft hij dat denkbeeld weder laten varen en 3000 man van de hier in bezetting liggende garde, benevens nog twee andere regementen, te zamen 12,000 man, naar Kafer Mayer gezonden, om daar een kanaal te graven. Dit werk zal een tijdsverloop van zes maanden kosten en heeft geen ander nut, dan om het vervoer der voortbrengselen van eenige landerijen des Onder-Konings gemakkelijker te maken. De evengemelde troepen voeren minstens 24,000 vrouwen en kinderen met zich, waarvan, bij het tegenwoordige natte jaargetijde en bij het gebrek aan behoorlijke voeding en huisvesting, waarschijnlijk een groot gedeelte door de pest en andere ziekten zal weggesleept worden. Bij sommige maatregelen van *Mehemed-Ali* zou men vermoeden, dat hij door eene hoogere magt aangezet wordt, om alles te doen wat strekken kan, om het Arabische ras zoo spoedig mogelijk te vernietigen.

RUSLAND.

PETERSBURG, *den* 10 *Januarij*. Onze dagbladen behelzen thans een uitvoerig officieel verslag over het verongelukken van het oorlogschip *Ingermanland*, aan de Noorweegsche kust. De kapitein en manschap zijn, ten gevolge van een daaromtrent plaats gehad onderzoek, van alle schuld vrijgesproken. Van de bemanning zijn, volgens dit verslag, 503 personen gered en 389 om het leven gekomen.

ENGELAND.

LONDEN, *den* 18 *Januarij*. De jongste orkaan heeft vreesselijk op de Fransche, Engelsche en Iersche kusten gewoed. Heden heeft men berigten ontvangen van nog 21 schepen, die vergaan zijn. Onder de smartelijkste verliezen behoort weder een Oost-Indievaarder, de Conqueror, van 800 ton, bij Boulogne. Uitgenomen een scheepsjongen, is de geheele equipagie, uit 80 personen bestaande, omgekomen, waaronder mevr. *Thompson*, die zwanger was, en vijf kinderen.

Niet minder heeft onze visscherij in den jongsten storm geleden. Genoegzaam al de pinken waren uit New-Castle uitgegaan en een twaalftal daarvan wordt vermist. Men rekent dat bij de 80 zeelieden, die meestal gezinnen nalaten, daardoor zijn omgekomen. Het is eene schrikbarende ramp. Op vele punten herinnert men zich geen zoodanigen orkaan, sedert 1824.

De scheepvaart van Londen in de twee jongste jaren, levert tot uitkomsten op, dat ingekomen zijn met ladingen van buitenslands:

	BRITSCHE		VREEMDE		TOTAAL	
	SCHEPEN.	TONNEN.	SCHEPEN.	TONNEN.	SCHEPEN.	TONNEN.
1841	4,627	996,350.	1,992	316,860.	6,619	1,313,210.
1842	4,766	1,000,000.	1,615	287,890.	6,381	1,288,490.
	Meer 139	4,250.	Mind. 377	28,970.	Mind. 238	24,720.

Men ziet dus hieruit, dat de scheepvaart onder Britsche vlag eenigermate is vooruitgegaan, doch onder vreemde vlaggen niet onaanzienlijk in 1842 heeft afgenomen, te weten: 377 schepen, metende ongeveer 29,000 tonnen.

— De *Times* maakt de opmerking, dat er in de jongste Fransche Troonrede geen woord over Engeland wordt gesproken; maar dat de kamer er zoo veel te meer op uit is, in haar adres van dat land te gewagen, doch met het doel om de vernietiging van verdragen te verzoeken, die reeds 10 en 12 jaren oud zijn. De *Times* meent, dat dit te veel, en zulk eene schending van de goede trouw niet te verwachten is, want dat alzoo aan geen bestaan van traktaten met Frankrijk te denken zou vallen. Eens gesloten, geteekend en bekrachtigd zijnde, dan zijn traktaten aan geene verandering weder onderworpen, dan met beiderzijdsche goedkeuring, of volgens haren inhoud opzegbaar. De kracht der traktaten is zoodanig, dat die van geene elkander opvolgende staatslieden afhangt. Ware dit niet het geval, wat zou er van den troon van *Lodewijk Philips* worden. — Men houdt het er echter voor, dat, ofschoon de kamer al eene zinsnede tegen de verdragen van 1831 en 1833 in het adres brengt, de heer *Guizot* daarom nog niet zal aftreden.

— Dezer dagen is alhier overleden de heer *Hylten Jolise*, een der oudste leden van het Lagerhuis, daar hij veertig jaren dezelfde burgt heeft vertegenwoordigd. Reeds vroegtijdig trad hij in de krijgsdienst, woonde de oorlogen tegen de Fransche Republiek bij, en onder anderen, den gedenkwaardigen veldtogt in Egypte. Hij stamde van een zeer oud geslacht, zoo zelfs, dat eenige zijner goederen in Schotland, in onafgebrokene regtstreeksche opvolging, gedurende meer dan 1000 jaren, tot hem waren gekomen. Hij meende dat dit meer gold dan eene baronny, door gunst van eenig tijdelijk gezag verkregen, en beschouwde de aanbieding daarvan, in der tijd hem door den graaf van Liverpool gedaan, zoo goed als eene beleediging.

NEDERLANDEN.

'sGRAVENHAGE, *den* 19 *Januarij*. Heden wordt de acht en veertigste verjaardag van H. M. de Koningin met de gebruikelijke plegtigheden in deze residentie gevierd. Van vele openbare en bijzondere gebouwen en woningen wappert de Nederlandsche vlag. Het klokkenspel heeft zich gedurende den geheelen dag bij afwisseling doen hooren. Des middags is eene groote parade van de bezetting dezer hoofdstad gehouden. De troepen, na door den provincialen kommandant te zijn geïnspecteerd hebben voor 's Konings paleis gedefileerd. Heden middag is er groot familie diner bij Z. M. Koning *Willem Frederik* gehouden. Heden avond heeft er een gala-bal bij HH. KK. HH. den Prins en de Prinses van Oranje plaats. Het stadshuis prijkt met eene eerepoort, die dezen avond fraai verlicht is.

— Heden morgen ten half elf ure is weder eene der Afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal over het ontwerp nopens het tractaat vergaderd geweest. Ten half twee ure heeft de Centrale Afdeeling eene zitting over de voordragten van wet nopens het wetboek van strafregt gehouden.

In de zitting van de Tweede Kamer van heden zijn ingekomen vijf verzoekschriften, als: 1°. van de heeren *Carp en Comp.* en andere kooplieden en zeehandelaren te Amsterdam, die hunne bedenkingen voordragen tegen het ontwerp van wet, houdende het tusschen Nederland en Belgie gesloten tractaat; 2°. van de kamer van koophandel en fabrijken te Venlo, die almede hare bezwaren inlevert tegen het aanhangig tractaat, voor zooveel de scheepvaart op de Maas betreft; 3°. van veenlieden en ingelanden van den Noordpolder enz., in Vriesland, die hunne bedenkingen voordragen tegen den bestaanden accijns op den turf; 4°. van *de Vries* en andere gepatenteerde schippers te Amsterdam, die de noodzakelijkheid aantoonen eener herziening van de bestaande verordeningen nopens de veer- en andere beurtschepen, en 5°. van een officier van gezondheid te Neuzen, provincie Zeeland, die zich beklaagt, te vergeefs verzocht te hebben, dat hem een eervol ontslag uit de militaire dienst verleend wierd.

De vergadering wordt tot nadere bijeenroeping gescheiden.

Van den 20*sten*. Heden is het volgende, zeer geruststellende, berigt, nopens 's Konings ongesteldheid uitgegeven:

„ De toestand van Zijne Majesteit den Koning zeer gunstig zijnde, *zal er ver-*
„ *der geen berigt worden gegeven.*
„ 's Gravenhage, den 20 Januarij.
„ EVERARD. BECKERS."

— Het heeft Z. K. H. de Hertog van Saxen Coburg Gotha behaagd, aan den heer *van der Biesen*, consul-generaal van Saxen Weimar Eisenach, en van Saxen Coburg Gotha, het Kruis van Verdienste der *Herzoglich Sachsen Ernestinischen Hausorden* te verleenen.

— De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zijn heden vergaderd geweest, om het aanhangige wets-ontwerp, betreffende de zaken der Maatschappij van Weldadigheid te onderzoeken. Daarna is de centrale afdeeling bijeengekomen.

Van den 21*sten*. Z. M. heeft benoemd tot president van de arrondissements regtbank te Zwolle, mr. *B. W. A. E. Sloet tot Oldhuis*.

ZWOLLE, *den* 19 *Januarij*. Wij hebben het genoegen te kunnen melden, dat de societé des Mines de Houilles et d'Asphalte, *Dournay et Comp.*, zich thans onledig houdt, om te dezer stede eene belangrijke proeve van Asphaltbestrating daar te stellen, welke de bewondering der menigvuldige toeschouwers tot zich trekt. Het is bijna ongeloofelijk, in weinige uren eenen weg te zien gieten, die korte oogenblikken daarna de vastheid eener rots bekomt, de effenheid eener kolfbaan vertoont, en in het vervolg geen onderhoud meer vereischt. Daar het gebruik van Asphalt tot velerhande doeleinden reeds sints vele jaren in andere landen de proef doorgestaan heeft en gestadig meerdere uitbreiding ondervindt, was het te betreuren, dat onze natie, wier voorzigtigheid wel eens aan slaperigheid grenst, ook hierin zoo zeer ten achteren was; doch wij vleijen ons, dat deze proeve, waarvan wij (zegt de *Overijsselsche Courant*) een nader verslag zullen geven, mitsgaders die op andere punten van ons vaderland genomen worden, alle vooroordeelen tegen de Asphalt zullen wegnemen. Wij vernemen, dat aanvankelijk eenige onzer stadgenooten voornemens zijn, hunne daken, kelders en stoepen met Asphalt te doen overgieten.

De werken voor de bovengemelde maatschappij geschieden onder de leiding van derzelver geassocieerde, den bekwamen Architect *Osseweijer*, laatst inspector der bouwkundige werken in het groothertogdom Baden.

GRONINGEN, *den* 18 *Januarij*. Met genoegen kunnen wij vermelden, dat de straatweg van Groningen tot de Vriesche grenzen thans geheel in gebruik is, zoodat de brievenpost en diligence tusschen Groningen en Leeuwarden dezelve geregeld gebruiken en de reizigers niet meer behoeven te vreezen voor de hooge bruggen en vaarten, die men vroeger langs den puinweg moest passeren. — Wenschelijk ware het, dat men met allen spoed de straten door de dorpen in een' beteren staat bragt.

HARLINGEN, *den* 20 *Januarij*. Gedurende het jaar 1842, zijn in deze haven *binnengekomen*: 391 schepen, zijnde 40 schepen minder dan in 1841. 174 met N. hout zamen 23,342 ton, 27 met O. Z. hout zamen 3868 ton, 5 Hamb. hout, 49 Steenkool, 15 Klipzout, 86 diverse goederen, te zamen 356 schepen beladen, en 35 schepen in ballast, bedragende alzoo 391 schepen.

Uitgezeild: 433 schepen, zijnde 31 schepen minder dan in 1841, als: 242 beladen, 176 met ballast en 15 ledig, te zamen 433 schepen.

Uitgevoerde Goederen: Boter 13,182 4/4 vaten, Kanterkaas 801,335 Nederl. ponden, Zoetekaas 181,652 Nederl. ponden, Raap- en Lijnkoeken 629,130 Ned. ponden of stuks, Vlas 394,841 Nederl. ponden, Cichoreiwortel 412,800 Ned. ponden, Haver 511 last, Beenderen voor *f* 23,728, Dakpannen 2,113,370 stuks, en gebakken Steen 787,000 stuks.

BOLSWARD, *den* 23 *Januarij*. Als een nieuw bewijs van zeldzame vruchtbaarheid ten gevolge van het buitengewoon zachte weder van het verloopen najaar tot heden, kunnen wij mededeelen, dat in den tuin van den Heer *T. H. Brouwer*, Banketbakker alhier, thans een *Appelboom* gevonden wordt, die, nadat in Augustus jl. daarvan de vruchten geplukt zijn, nu weder met eenige nieuwe groene bladeren en met een volkomen rijpen appel, als tweede vrucht van dit jaar, prijkt. Hoezeer dit altijd tot de merkwaardige bijzonderheden behoort, zullen er echter in deze provincie denkelijk wel meerdere voorbeelden van dezen of dergelijken aard gevonden worden, welke niet ter onzer kennis zijn gekomen; gelijk de ongewone weersgesteldheid welligt ook andere verschijnselen zal te weeg brengen.

LEEUWARDEN, *den* 23 *Januarij*. Het Concert, laatstleden Woensdag door de Heeren *Servais* en *Vrugt* alhier gegeven, mogt de algemeene goedkeuring ten volle wegdragen. De Heer *Vrugt* hield zijnen roem als eersten Zanger van ons

vaderland staande, en de Heer *Servais*, die deze Stad niet vroeger bezocht, heeft uitstekende proeven gegeven van zijn meesterlijk talent in de smaakvolle behandeling van de Violoncel. Algemeen en luid was dan ook de toejuiching, welke beiden mogt ten deel vallen.

— Z. M. heeft benoemd tot president van het provinciaal geregtshof in Groningen, mr. *J. Gockinga*; en tot vice-president bij hetzelfde geregtshof, mr. *B. Wichers*.

— In de Algemeene Vergadering van het Provinciaal Utrechtsch Genootschap, gehouden op den 24 Junij des vorigen jaars, werd aan den schrijver eener tweede prijsverhandeling *over het misbruik van geestrijke dranken, enz.*, ingezonden onder de zinspreuk uit SENECA: *Quaeramus quid optimum, non quid usitatissimum sit*, den zilveren eerepenning aangeboden, indien hij daartoe zijnen naam wilde bekend maken. Aan die uitnoodiging door den geachten schrijver voldaan zijnde is deze bevonden te zijn, de heer *H. M. Duparc*, med. et art. obstet. doctor, te Leeuwarden.

— Bij de hervatte werkzaamheden van de Kamers der Staten-Generaal zijn te behandelen: 1°. het tractaat; 2°. het tweede boek van het wetboek van strafregt; 3°. veertien ontwerpen van wet, uitmakende de staatsbegrooting van ontvangsten en uitgaven voor de jaren 1844 en 1845; 4°. het ontwerp van wet omtrent de verdeeling der grondbelasting tusschen de gebouwde en ongebouwde eigendommen, enz.; 5°. dat houdende wijzigingen in de wetten op de personele belasting; 6°. dat tot aanvulling en wijziging der wetten nopens het regt van patent; 7°. dat houdende wijziging in de bestaande wetgeving nopens het regt van successie; 8°. dat op het regt van zegel; 9°. dat nopens de Maatschappij van Weldadigheid, en 10°. dat tot daarstelling van eenen steenweg van Maastricht tot de Geldersche grenzen.

— Het Koninklijk Deensch Genootschap voor Noordsche oudheden te Kopenhagen heeft tot deszelfs medelid benoemd mr. *J. de Wal*, substituut-officier bij de arrondissements regtbank te Winschoten.

— De verbazende stormen van den 13 dezer, hebben in de nabijheid van Zierikzee, het volgende betreurenswaardige voorval opgeleverd:

In den morgen van genoemden dag kwam een tjalkschip, gevoerd door schipper *Johannes Geoltz de Vries*, te huis behoorende te Ureterp (Vriesland), geladen met straatsteenen, komende van Dendermonde en bestemd naar Amsterdam, uit de Zandkreek, op de haven dezer stad aan, doch dezelve niet kunnende bereiken, is het door den hevigen storm uit den zuidwesten uit de zeilen geslagen en ter hoogte van den Zuidhoek gezonken. De daarop zich bevindende personen, te weten: de genoemde schipper, zijn knecht, benevens zijne vrouw en twee kinderen, hebben zich nog tijdig genoeg in de boot geborgen, en zijn, na eene hevige worsteling, door de branding heen, aan wal gekomen in den zoogenaamden Val; aldaar eerst bij den daar wonenden commies der dijks-directie, *H. Neerhout*, opgenomen en verzorgd, en later naar de stad overgebragt, alwaar zij in het liefdadig armen gesticht zijn ingenomen, om te worden verpleegd tot dat zij naar hunne woonplaats zullen kunnen vertrekken.

Opgaven van Geboorten, Sterfgevallen, Huwelijken en Echtscheidingen in de volgende steden, gedurende 1842:

PLAATSEN.	GEBORENEN.			OVERLEDENEN.			Huwelijken.	Echtscheiding.
	mann.	vrouw	te zam	mann.	vrouw	te zam		
Alkmaar	181	175	356	175	166	341	69	
Amersfoort	235	217	452	198	204	402	71	
Amsterdam	3976	3705	7681	3965	3803	7768	1723	17
Arnhem	299	278	577	269	276	545	145	
Assen	61	58	119	47	44	91	39	
Delft	310	300	610	271	292	563	193	
Dordrecht	412	396	808	395	494	889	142	
Gorinchem	158	154	312	114	103	217	51	
Gouda	273	328	601	253	278	531	114	
's Gravenhage	1217	1121	2338	1026	1082	2108	586	
Groningen	578	480	1147	449	480	929	281	1
Haarlem	475	491	966	421	452	873	187	
Hoorn	163	128	291	140	105	245	52	2
Kampen	178	191	369	146	151	297	82	
Leiden	711	622	1333	623	584	1207	261	1
Meppel	101	115	216	82	92	175	44	
Middelburg	276	287	563	263	259	522	113	2
Rotterdam	1592	1509	3101	1456	1507	2963	602	4
Schiedam	241	221	462	218	183	401	64	
Utrecht	822	781	1603	793	734	1527	355	
Vlaardingen	148	136	284	105	127	232	48	
Vlissingen	140	117	257	144	190	234	62	1
Winschoten	63	62	125	46	45	91	32	
Zaandam	208	182	390	176	171	347		
Zwolle	271	260	531	198	221	419	133	

Door den kerkeraad der ned. hervormde gemeente te Vlissingen is den 17 Januarij, uit het geformeerde twaalftal predikanten, het volgende viertal gestemd: DD. *G. T. de Haas*, te Woubrugge; *H. Gann Dunn*, te Veenendaal; *J. R. de Bruine*, te Balk, en *P. W. van Rossum*, te Elkum.

Door den grooten Kerkeraad der Hervormde gemeente te 's Hertogenbosch is tot herder en leeraar beroepen Ds. *P. Jas*, theol. doct. en predikant te Purmerend.

188ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

Trekking der vijfde Klasse.

13de Lijst. No. 8180, een prijs van *f* 1000.
14de Lijst. No. 17781, een prijs van *f* 1000.
15de Lijst. No. 17164, een prijs van *f* 15000. No. 17900, 4210 en 8502, ieder een prijs van *f* 1000.
16de Lijst. No. 7796, een prijs van *f* 1000. No. 22447, een prijs van *f* 200 en eene premie van *f* 1000.

BUITENLANDSCHE SCHEEPVAART TE HARLINGEN.

Binnengekomen: Den 16 Januarij het schonerschip *Fame*, kapt. W. Lester, van Londen.

Uitgezeild: Den 13 Januarij het schonerschip *Union*, kapt. H. B. Disnej, naar Londen. — Den 16 dito het schonerschip *Marij & Rose*, kapt. T. Tervit, naar Schotland. — Den 21 dito het schonerschip *Fame*, kapt. W. Lester, naar Londen.

LEEUWARDEN, den 19 Januarij.

De Schouwburg-Zaal alhier, leverde ll. Dingsdag een fraai gezigt op, daar het aanzienlijk en talrijk gezelschap, hetwelk zich aldaar vereenigd had, niet alleen om het genot van eene schoone representatie te genieten; maar ook, den verdienstelijken Tooneelspeler, den heer ROSENVELDT, de belangstelling te bewijzen, welke het publiek in 's mans vijf en twintigjarige Feestviering zijner Tooneeldienst stelde. — De verwachting is dan ook niet teleur gesteld geworden. De welbekende *Vrek* van *Molière*, werd op die wijze uitgevoerd, als dezelve van den heer ROSENVELDT verwacht kon worden; de overige rollen waren goed bezet, inzonderheid die van jufvrouw MEELEN. Den Beneficiant viel dan een hartelijk-gemeend applaudissement ten deel, benevens eenen lauwerkrans, begeleid door eenige dichtregelen, die door mejufvrouw ROSENVELDT opgenomen en gelezen werden, en daardoor niets aan waarde verloren. De krans werd door haar op des kunstenaars hoofd gedrukt, die door eene andermalige toejuiching begroet werd. — Het nastukje was aardig, en hield den lachlust van het publiek gaande, dat wel te vreden en met een opgeruimd gemoed den Schouwburg verliet.

MENGELWERK.

Met zeer veel genoegen lazen wij onlangs in den Algemeene Konst- en Letterbode No. 51, de wijze waarop het Fonds voor den Landbouw (het zoogenaamde Veefonds) door de Hooge Regering wordt aangewend. Dit betoog is vervolgens in de Provinciale Groninger Courant (12 December 1842) overgenomen, onder verbetering, met overleg van den Hooggeleerden Schrijver, van enkele in den Letterbode overgeblevene drukfouten.

Daar het niet te ontkennen valt, dat er bij de landlieden in deze Provin[…] ook veel vooroordeel en vooringenomenheid bestaat, ten opzigte van de nut[…] strekking van deze instelling, alsmede onbekendheid, met de wijze waarop [...] gelden van dit fonds, zijn en nog worden aangewend, zoo achten wij het [...] zeer veel belang, tot betere inlichting voor den belanghebbenden, dit [...] aan onze Landgenooten mede te deelen.

BR.

NUTTIGE STREKKING VAN HET FONDS VOOR DEN LANDBOUW,

aangewezen door H. C. VAN HALL, *Hoogleeraar te Groningen.*

Er is in den laatsten tijd veel gesproken over het *Fonds voor den Landb[…]* Niet alle ingezetenen zijn echter evenzeer met de nuttige strekking van hetze[…] bekend, en men vindt zelfs landlieden, die zich over deze hoogstgeringe be[…]ting (10 cents *in het jaar* van een volwassen rund enz.) beklagen, omdat [...] zoo als zij vermeenen, er geen nut van zien. Er zijn er zelfs, zoo het schij[…] geweest, die, vóór dat de wet hieromtrent, onlangs gewijzigd, op nieuw is u[…] geschreven, deze geringe opbrengst hebben weten te ontduiken.

Het kwam mij daarom niet onbelangrijk voor, de eigenlijke werking van [...] *Fonds voor den Landbouw*, of het zoogenaamde *Veefonds*, in een algemeen gele[…] blad in het kort uit een te zetten, wijl het groote nut, dat het Vaderland in [...] algemeen, en de landhuishoudkunde in het bijzonder van dat fonds trekken, [...] uit als van zelfs zal blijken. Zelfs die weinige leden van de Tweede Kamer [...] Staten-Generaal, die, om andere redenen, tegen het hieromtrent in Julij [...] voorgedragen wetsontwerp gestemd hebben, waren het nopens het nut van [...] fonds in het algemeen volkomen eens. Zoo verklaarde de heer *van Hoorn* [...] *Burgh* (1): „De weldadige en nuttige strekking van het zoogenaamd veefo[…] „zal wel geen betoog behoeven. Men heeft slechts de verschillende verorden[…] „gen in te zien, om de overtuiging te erlangen, dat hetzelve strekt tot beho[…] „veredeling en uitbreiding van den veestapel, tot bevordering van de belan[…] „des landbouws, tot aanmoediging van ontginning en tot uitlokking van desk[…] „digen, om door het mededeelen van genomene proeven en het verspreiden [...] „nuttige schriften, den land- en veeman voor te lichten."

Het volgende moge dan tot inlichting van het publiek omtrent de eigenlij[…] werking van dit fonds strekken, zoo als dit uit de vroeger hieromtrent openb[…] gemaakte bepalingen, uit de adviezen van de leden der Staten-Generaal in Ju[…] ll., uit de daarbij gehoudene rede van Z. Exc. den Minister van Binnenlandsc[…] Zaken en uit enkele andere narigten is op te maken.

Het *Fonds voor den Landbouw* is geene nieuwe instelling. Reeds bij eene [...] blicatie van den 26 December 1799 is het, eerst alleen als middel tot stuiting [...] de vroeger hier te lande zoo hoogstverderfelijke *veepest*, ingesteld; later, in 18[…] is deszelfs werking ook tot andere voor den landbouw nuttige doeleinden uit[…] strekt. In een hoogstbelangrijk advies in de vergadering der Staten-Genera[…] waarin vooral de geschiedenis van dit fonds wordt medegedeeld, zeide de h[…] *Gevers van Endegeest* onlangs: „Het bestaan van een fonds voor den landbo[…] „en het daaruit bekostigen van instellingen ter bevordering van denzelven, is [...] „40jarige voortduring onder verschillende regeringen en door opvolgende we[…] „lijke bepalingen gebillijkt en bestendigd." (2)

De uitgaven, die uit het *Fonds voor den landbouw*, voor zoo ver mij beke[…] is, gedaan worden, zijn:

1) Uitgaven tot het stuiten van *besmettelijke* ziekten, door het doen *dood*[…] van besmet vee. Van hoeveel gewigt dit voor den landman zij, valt van [...] in het oog. Toen de *veepest*, die hier vroeger duizende en duizende runde[…] deed omkomen, in 1813 in Nederland van buiten was ingevoerd, heeft me[…] vooral door het beleid en de krachtdadige handelingen van den heer en mr. [...] *Wittewaall* (destijds secretaris der commissie van landbouw in Utrecht, la[…] hoogleeraar te Leiden), door het dooden van 300 stuks vee, waarvoor aan [...] eigenaren de volle waarde uit het fonds voor den landbouw is vergoed, de zie[…] in hare beginselen volkomen gestuit. Er gaat geen jaar om, dat niet hier [...] daar kwaad-droezige paarden op hooger last worden gedood, en hierdoor [...] voortplanting dezer doodelijke ziekte wordt voorgekomen.

In 1837 is men begonnen uit het fonds, dat toen bijna 5 millioenen guld[…] bedroeg, eenige schadevergoeding (⅓ van de waarde) te geven voor vee, [...] aan de longziekte gestorven was; welke uitgaven bij de wet van 30 Mei 18[…] geregeld zijn; doch men heeft sedert ingezien, *en* dat het geven van schadeve[…] goeding voor *gestorven* vee het fonds in een Assurantie-fonds of in eene inrigt[…] van weldadigheid zou doen ontaarden, *en* dat deze vergoeding, wegens de groo[…] uitbreiding, die de ziekte verkregen had (daar er alleen in Zuid-Holland, in [...] jaren tijds 42,593 runderen aan de longziekte gestorven zijn), *veel meer* zoude[…] dragen, dan uit het fonds op den duur zoude kunnen worden bekostigd. Tro[…]wens, wanneer men eenmaal schadevergoeding geeft voor *gestorven* vee, zou [...] iemand, die zijn vee door eene gewone ziekte, door brand, door watervloed [...] andere oorzaken verloren heeft, met evenveel regt op eenige schadevergoedi[…] aanspraak kunnen maken.

Bij de wet van Julij 1842, door de Staten-Generaal goedgekeurd, is het fo[…] tot zijne oorspronkelijke bestemming terug gebragt, namelijk tot het geven v[…] schadevergoeding voor vee, dat op hooger last *gedood* is. Zoo kan dit fo[…] nog van onberekenbaar nut zijn, ook tegen de *longziekte*, om die *in hare begi*[…]*selen* te stuiten; in streken, waar zij nog slechts op éénе of *zeer* weinige pla[…]sen bestaat. In Vriesland heeft men in 1842 één geheelen stal met 67 beesten [...] en later een anderen van 40 beesten afgemaakt, waarvoor uit het fonds volled[…] schadeloosstelling verleend is. In Overijssel werden, om de verspreiding [...] ziekte voor te komen, op één stal 16 runderen gedood, en in Zeeland is d[…] maatregel herhaalde malen, telkens onder vergoeding van het vee, met een [...] wenscht gevolg in het werk gesteld (4). In de inlichtingen, welke door Z. E[…] den Minister van Binnenlandsche Zaken hieromtrent aan de heeren Gouverne[…] der provinciën zijn medegedeeld (5), wordt dan ook opgegeven, dat het doo[…] van longziek vee in streken, waar de ziekte zich eenmaal algemeen verbre[…] heeft, de krachten van het fonds te boven gaat (6); maar dat dit kan en mo[…] geschieden in eene streek, waar de ziekte nog niet geweest is, of waar zij zi[…] althans in de laatste zes maanden niet vertoond heeft.

2) Wordt uit het fonds betaald de gansche *Veeartsenijschool* te Utrecht, ee[…] instelling, tot wier oprigting men in het laatst der vorige en het begin van de[…] eeuw herhaaldelijk pogingen heeft in het werk gesteld, doch welke sedert 18[…] uit het fonds voor den landbouw opgerigt en bekostigd is, en waarvan het gro[…] nut voor ons Vaderland reeds zoo menigmaal is betoogd, dat ik hier thans n[…] bij wil stilstaan, maar er alleen deze opmerking bijvoegen, dat thans niet alle[…] reeds in alle provinciën bekwame veeartsen zijn geplaatst, welke vroeger gehe[…] ontbraken, die allen aan de veeartsenijschool hunne opleiding hebben gekreg[…] en wier getal jaarlijks toeneemt; maar dat ook door deze school voorzien wo[…] in de behoefte voor het leger, door het vormen van paarden-artsen ten dienste [...] ruiterij. Vroeger moest deze betrekking vervuld worden door vreemdelingen, [...] althans door personen, die hunne opleiding aan eene buitenlandsche school v[…] kregen hadden. Thans bestaat daartoe de gelegenheid voor inlandsche jongeli[…] aan eene Vaderlandsche school, en wordt het personeel der militaire paard[…] artsen uit de landskinderen aangevuld.

Men heeft wel gemeend, en dit is zelfs onlangs in het openbaar ter sprake [...] bragt, dat hierdoor aan de bestemming der veeartsenijschool zoude worden te[…] gedaan, op grond, dat deze school wordt bekostigd uit het fonds, hetwelk d[…] de veehouders is tot stand gebragt, en hetwelk dus niet zoude behooren te die[…] tot uitgave voor *militaire* paardenartsen. Zij echter, die aldus oordeelen, v[…] keeren in een dwaalbegrip, daar voor de bedoelde paardenartsen jaarlijks de n[…] dige bijdragen voor kost, inwoning, kleeding enz. van wege het *Departe*[…] *van Oorlog* worden gegeven, zoodat de kosten hunner studie in dit opzigt n[…] komen ten laste van het fonds voor den landbouw.

3. Worden uit het fonds betaald de traktementen der *veeartsen* in de eerst[…] jaren, nadat zij de school verlaten hebben.

4) De reis- en verblijfkosten enz. der *commissiën van landbouw* in elk [...] west. Dat deze commissiën geenszins als overtollige, maar als nuttige en ze[…] noodzakelijke ligchamen mogen beschouwd worden, zal in het algemeen wel n[…] kunnen worden tegengesproken. Ik meen onder anderen slechts de aandacht [...] mogen vestigen op derzelver bemoeijingen met het opmaken der *staten van* [...]

---

(1) *Ned. Staats-Courant*, 19 Julij 1842.
(2) *Ned. Staats-Courant*, 21 Julij 1842.
(3) *Staats-Courant*, 22 Julij 1842.
(4) Zie dit in meer bijzonderheden opgegeven door J. VAN HERTUM, *Verh*[…]*deling over de besmettelijke longziekte*, 2de druk, Zierikzee 1842, bl. 102—[…]
(5) *Nederlandsch Nieuwsblad*, 18 en 19 Aug. 1842. Reeds in 1809 werd [...] dooden van vee afhankelijk gemaakt van de uitgebreidheid der kwaal, omd[…] zoodanige ziekte alleen *in den beginne* door dooding kan worden tegengega[…] *Staats Courant*, 22 Julij 1842.
(6) Het fonds bedraagt thans, na aftrek van het aandeel van Belgie, naauw[…]lijks één millioen, *Staats Courant*, 22 Julij 1842.

landbouw, die jaarlijks aan het *Gouvernement* worden ingezonden, en een *overzigt* bevatten van de hoofdaangelegenheden van den landbouw in elke provincie. Deze staten zijn sedert het jaar 1806 in het licht verschenen en thans algemeen verkrijgbaar gesteld, doch zijn bij de eigentlijke landbouwers, naar mijn inzien, nog te weinig bekend. Wijders hebben de werkzaamheden dezer commissiën betrekking op uitbrekende besmettelijke ziekten bij het vee, hoedanige in de laatste jaren hebben geheerscht en ook thans nog bestaan. Bepaaldelijk moeten de commissiën ook beschouwd worden als ligchamen, tot welke het algemeen of het gewestelijk bestuur zich officieel wendt, tot het bekomen van inlichtingen omtrent de aangelegenheden van den landbouw. Dit maakt geenszins het minst gewigtig gedeelte van hare werkzaamheden uit, en kan op zich zelve reeds de noodzakelijkheid van derzelver bestaan aanwijzen. Wel verre dus, dat deze instellingen doelloos zouden zijn, zoo als men dit omtrent dezelve, gelijk ten aanzien van vele andere zaken van wetenschappelijk of ander maatschappelijk nut, volgens den tegenwoordigen geest des tijds, wel eens hoort aanmerken, meenen wij, dat zij even nuttig te houden zijn voor de belangen van den landbouw, als de kamers van koophandel zulks zijn met betrekking tot den handel, wordende beide betrekkingen door de leden zonder bezoldiging waargenomen.

5) Het groote *kabinet van landbouw* te Utrecht, dat uit dit fonds opgerigt en voortdurend onderhouden wordt. Ook de *verzameling voor den landbouw* te Groningen ontvangt sedert eenige jaren eene kleine jaarlijksche toelage uit hetzelfde fonds.

6) Voorziet het mede in de, hoewel geringe, uitgaven voor het sedert 1840 aan de hoogescholen te Leiden, Utrecht en Groningen opgerigt *landhuishoudkundig onderwijs voor niet studerenden*.

7) Onkosten, vallende op de jaarlijksche keuringen van hengsten, en de uitdeeling van premiën aan de beste derzelven, alsmede in sommige provincien aan de beste merriën, komen al wederom ten laste van dit fonds. Zoo ook, wanneer een der afgekeurde dekhengsten, ten gevolge der bevolene *castratie* komt te sterven, wordt de waarde van het dier aan den eigenaar vergoed. Het is niet twijfelachtig, dat, wanneer aan de hieromtrent bestaande verordeningen behoorlijk de hand gehouden wordt, het ras dezer dieren hierdoor op den duur aanmerkelijk moet verbeteren.

8) Premiën, die somwijlen op het vangen van schadelijk gedierte of tot aanmoediging van enkele takken van landbouw of veeteelt gegeven worden.

9) Onkosten bij het doen van proefnemingen, ten nutte van den landbouw, het invoeren van vreemde veesoorten of nieuwe soorten van gewassen enz.

10) Eindelijk worden er jaarlijks eenige gelden besteed tot ondersteuning of aanmoediging van voor den landman nuttige geschriften.

De drie laatstgenoemde uitgaven hebben echter altoos slechts eene, naar evenredigheid zeer geringe, som bedragen.

Deze vele en velerlei gewigtige doeleinden, in het kort hier aangestipt, welke men met het *Fonds voor den Landbouw* tracht te bereiken, en welke welligt met nog meer, die mij echter niet bekend zijn, vermeerderd zouden kunnen worden, zullen, naar ik vertrouw, genoegzaam zijn, om den onbevooroordeelde van het groote nut van deze, nu reeds sinds zoo vele jaren bestaan hebbende, inrigting te overtuigen.

Er mogen op de uitvoering van sommige verordeningen, op de niet genoegzame werkzaamheid van sommige personen, met meerder of minder grond aanmerkingen kunnen gemaakt worden; zoodanige gebreken kleven menigmaal ons menschenwerk aan; doch de hoofdgrondslag, de algemeene inrigting van het fonds voor den landbouw is, naar ons inzien, zeer heilzaam en nuttig voor onzen Vaderlandschen Landbouw, zoodat wij, met velen, den wensch uiten, dat deze instelling mag blijven bestaan, en dat zij door een naauwkeurig toezigt op de behoorlijke uitvoering harer bepalingen, op den duur meer en meer aan haar gewigtig doel zal beantwoorden.

NOG IETS OVER HET FONDS VOOR DEN LANDBOUW DOOR H. C. VAN HALL.

Ter voorkoming van alle misverstand over de som, welke het *Fonds voor den Landbouw* in 1837, toen het nagenoeg zijne grootste hoogte bereikt had, bedroeg reken ik mij verpligt in dezelfde bladen, waarin mijn stukje over de *nuttige strekking van het Fonds voor den Landbouw* opgenomen is, te herinneren, dat de 5 millioenen guldens welke ik in dat stukje gezegd heb, dat het *Fonds* destijds bedroeg waren 5 millioenen 2½ pct. werkelijke schuld, *nominaal*, en dus weinig meer dan de helft van dat bedrag. Het zoude anders den schijn hebben, als of dat Fonds binnen weinige jaren buiten alle evenredigheid snel verminderd was. Immers in Julij 1842 bedroeg het Fonds, na aftrek van het aandeel van Belgie, naauwelijks één millioen guldens werkelijke waarde.

Zie Algemeene Konst- en Letterbode van 1843 No. 1.

Aan de Redactie der Leeuwarder Courant.

MIJN HEER!

Heden in UEd. geacht blad eene waarschuwing gelezen hebbende aan de Veenlieden, om niet te voorbarig vast te stellen, dat zij voortaan de minder accijns zouden behoeven te betalen, aangezien de procedures deswege nog niet zijn afgeloopen; wenschte ik gaarne dat UEd., ten einde aan de Veenlieden eenigen grond voor die waarschuwing te geven, in UEd. geacht blad de navolgende uitnoodiging wildet opnemen.

In de hoop UEd. hieraan zult willen voldoen, teekene mij met hoogachting

N.... *UEd. Dw. Dienaar,*

21 Januarij 1843. EEN VEENMAN.

Wanneer het waar mogt zijn dat bij de wet, houdende een accijns op den turf, tot maatstaf dier belasting is aangenomen de (gestorte) ton, en niet de kubiek inhoud derzelve; — vraagt men, welke beteekenis de Wetgever heeft willen geven aan — en welk doel hij zich heeft voorgesteld, door in die wet te plaatsen de navolgende woorden:

1°. (in art. 16.) *Tabellen die op* MEETKUNDIGE *gronden aanwijzen het getal turven welke de* KUBIEKE INHOUD *eener ton bevat.*

2°. (in art. 17.) „ *Zonder dat men tot eene werkelijke tonning met den* TURFTON *zal overgaan,*"

Tot de beantwoording waarvan in dit blad alle deskundigen worden uitgenoodigd, daar door hieraan te voldoen, vele Veenlieden zouden kunnen teruggehouden worden, om op eenen dwaalweg te geraken.

Vierde BUITENGEWONE WINTERAVOND-VERGADERING van het Departement Leeuwarden der Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen*, op Woensdag den 25 Januarij 1843. — Spreker de Heer J. C. ROVERS, Hoogleeraar te Franeker.

BOLSWARD, den 13 Januarij 1843. Heden na den middag omstreeks 5 ure, beviel zeer voorspoedig van een' welgeschapen' ZOON, Vrouwe MARIA LOUISA IJPEIJ, geliefde Echtgenoot van

Eenige kennisgeving. MR. J. HAITSMA MULIER.

*** Mijne geliefde Echtgenoote, M. A. VAN GENT, beviel heden van eene DOCHTER.

Sneek, den 14 Januarij 1843. G. L. VERWER.

*** Heden beviel, door Gods goedheid, voorspoedig van eenen welgeschapenen ZOON, T. C. BANGA, geliefde Echtgenoote van

Stiens, den 15 Januarij 1843. E. J. DIEST LORGION.

Eenige kennisgeving.

*** Mijne geliefde Echtgenoot ALIDA HESSELINK beviel heden voorspoedig, doch ontijdig, van eene DOCHTER, welke kort na de geboorte is overleden.

Harlingen, J. KUIPER VAN SCHOUWENBURG.
den 16 Januarij 1843.

*** Heden beviel van eenen ZOON WIJKE F. HOFMA, geliefde Echtgenoot van B. F. VAN WALLINGA,

Gorredijk, den 17 Januarij 1843. *Mr. Brander.*

*** Heden morgen verloste mijne geliefde Echtgenoote, JOHANNA JONGSTRA, zeer voorspoedig van een' ZOON.

Sneek, den 18 Januarij 1843. D. E. DE JONG.

*** Heden beviel door Gods goedheid voorspoedig van een' welgeschapen ZOON, DEBORA VAN DER WIELEN, geliefde Echtgenoote van

Goingarijp, P. HOLKEMA,
den 19 Januarij 1843. *Predikant.*

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eene DOCHTER, Vrouwe J. E. DES TOMBE, geb. BLOK.

Nijmegen, den 19 Januarij 1843.

BOLSWARD, den 9 Januarij 1843. Heden overleed alhier, na eene ongesteldheid van weinige dagen, de Heer MARTEN WIJBRENS STEENSMA, Assessor der grietenij Wonseradeel en Dijkgraaf van Wonseradeels Zuider Zeedijken, in den ouderdom van ruim 75 jaren, diep betreurd door zijne nagelatene Weduwe, Kinderen en Kinds-Kinderen.

*** Mijne hartelijk geliefde Echtgenoote M. RÖMER, is niet meer! Zij bezweek in den bloeijenden leeftijd van ruim dertig jaren, vol des geloofs in haren Hemelschen Vader en Verlosser. — Nog geen elf maanden mogt ik mij in haar bezit verheugen.

Weemoedig starende op de Lieveling, welke de Onvergetelijke mij voor dertien dagen schonk, en nog twee lieve Kleinen, haar uit een vorig huwelijk geboren, slaak ik diepe verzuchtingen tot Hem, die onder en in alles is, de Onveranderlijke Eeuwige Liefde.

Beers, J. KONING,
den 15 Januarij 1843. *Predikant.*

Algemeene kennisgeving.

*** Heden overleed alhier, na eene korte doch hevige ongesteldheid, mijn waarde Man, de Heer SJOERD STEENSMA, Genees-, Heel- en Vroedmeester. Hij bereikte den ouderdom van 41 jaren.

Workum, F. PIEKEMA,
den 22 Januarij 1843. Wed. S. R. STEENSMA.

LEEUWARDEN, den 25 Januarij 1843. Heden overleed alhier, in den ouderdom van ruim 65 jaren Mejufvrouw GEERTJE WIJTZES BEKKER, Weduwe den Heer GERRIT LOLKES JANSMA.

De BOTER te Leeuwarden, den 20 Januarij 1843, *f* 41,00 à *f* 43,00.

BOTERPRIJZEN, bedongen door het *FRIESCH GENOOTSCHAP van Proefondervindelijken Landbouw.*

LEEUWARDEN, Vrijdag den 20 Januarij 1843: Puik Boter *f* 43,00.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, den 21 Januarij 1843.

NEDERLAND			Gebl.
Werk. Schuld 2½ pCt.	52¾	53¼	52⅞
Dito dito..... 5 „	102¼	102½	102⅜
Amortis. Synd. 4½ pCt.	94¾	95¼	95
Dito dito .....3½ „	77¾	78¼	78
Handel-Maats. 4½ „	129	129½	129¼
O. I. Leening 5 „	99¾	100¼	100
Aand. Rijn Spoorw....	91	91¾	91½
Dito Haarlemmer......			
Dito Rotterdam.......			
Haarl. Meer ... 5 pCt.			
SPANJE.			
L.b. *Ard.* van 85 £ 5 pCt.	18	18½	18¼
Dito onbep. Stuk. 5 „	15¾	16¼	
Ardoins Coupon			
Passive...............			

RUSLAND.			Gebl.
1798, 1816.... 5 pCt.	106	106½	106¼
1828, 1829.... 5 „	106	106½	106¼
1831, 1833.... 5 „	98½	99	98¾
Dito bij *Hope*.. 4 „	89	89¼	89 3/16
Inschr. in Assig. 6 „	69¾	69¾	69½
Certifi. van dito 6 „	71¾	71¾	71½
AMERIKA ... .. 6 „			
Dito...... ... 5 „			
POLEN.			
Aand. met Lot. fl. 500 *f*	157½	158½	158
OOSTENRIJK.			
Metaliek...... 5 pCt.	108½	108¾	108 9/16
Dito .... 2½ „			
W.-B. bij *G. & Co* 5 „			
BRAZILIE.			
Obl. te Lond. 5 pCt.	74¾	74¾	74¾

Spanje 3 pct. 24½, ¾, 11/16; Nieuwe Portug. 37, ½, ¼; Russ. 4 pct. bij *Stiegl.* 88¾, 89, 88 15/16; Polen, Aand. met lot. fl. 300, 152, 153, 152½; Louis. bij *H.* 46¾, 47¼, 47; Bl. Griek. £ 100, 7½, ¾, 11/16; dito £ 200, 6½, ¾, ⅝; dito £ 500, 6¾, ¾, ½; Mexic. 32, ¼, ⅛; Peru Coup. 1 1/16.

Binnenlandsche fondsen zijn algemeen een weinig williger geweest, met uitzondering van Integralen, welke iets lager blijven; Handelmaatschappij prijshoudend. — Van buitenlandsche, zijn Spaansche, op de lagere koers van Parijs; iets flaauwer geweest; de groote stukken waren, met levendigheid van handel, prijshoudend; de overige hebben bijna geen verschil opgeleverd.

De Notaris LEDEBOER, te Bolsward, zal, mede ten verzoeke van den Heer I. J. VERWER, te Makkum, op Woensdag den 25 Januarij 1843 provisioneel, en Zaturdag den 4 Februarij daaraanvolgende finaal, telkens des namiddags ten 3 ure, ten huize van *S. van der Plaats*, te Arum, publiek, te gen strijk- en verhooggelden, presenteren te verkoopen:

Eene uitmuntende ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE en SCHUUR c. a., staande en gelegen te Lollum, groot 16 bunder, alle beste Greidlanden; in sommige van welke beste Pankleí; en zulks in 7 perceelen, met regt van zamenvoeging; in gebruik bij den eigenaar *L. Sluiter*. Alles breeder bij Billetten. Te aanvaarden Sint Petri 1843.

De Notaris VAN ASSEN, en P. BOLTJES, Cand. Notaris te Jorwerd, zullen, op Woensdag den 25 Januarij 1843, des namiddags ten 3 ure, ten huize van *W. Brouwer*, Kastelein te Jorwerd, tegen genot van strijk- en verhooggeld, veilen:

Eene hechte voor weinige jaren nieuw gebouwde HUIZINGE en HERBERG, bestaande in 2 Onder- en 1 Bovenkamer, 1 klein Kamertje, Molkenkelder, Schure en Buithuis cum annexis, staande en gelegen te Jorwerd; alles breeder bij Billetten omschreven, en vrij te aanvaarden op Mei e. k. Tegen eene rente van 4½% kan *f* 1000 onder dit Pand blijven staan.

De Notarissen T. KORTENHORST, te Kuinre, en A. R. ATTEMA, te Wolvega, zullen, ten overstaan van eerstgemelden, op Vrijdag den 27 Januarij 1843 provisioneel, en 3 weken later, zijnde Vrijdag den 17 Februarij 1843 finaal, telkens des avonds ten 6 ure, ten huize van *P. F. Coopman*, te Kuinre, verkoopen:

1. Een perceel VEENLAND, gelegen te Spanga, gemeente Oldetrijne, kadastraal groot 87 roede 80 el.
2. Een perceel DITO LAND, aldaar, kadastraal groot 2 bunder 75 roede 50 el.
3. Een perceel DITO LAND, aldaar, kadastraal groot 93 roede 80 el.
4. Een perceel DITO LAND, aldaar, kadastraal groot 2 bunder 21 roede 50 el.
   Welke 4 perceelen gelegen zijn in eene Polder, en hebben met het volgende perceel eene vrije op- en afvaart naar en van het Tjonger.
5. Een perceel VEENLAND, aldaar, kadastraal groot 1 bunder 93 roede 60 el.
6. Een perceel HOOILAND, aldaar, nabij den nieuwen Weg, kadastraal groot 6 bunder 27 roede 50 el.
7. Een perceel DITO LAND, aldaar, bij de Vaart, kadastraal groot 2 bunder 32 roede 50 el.
8. Een perceel VEENLAND, aldaar, aan den Weg van Scherpenseel, kadastraal groot 1 bunder 21 roede 90 el.
9. ½ In twee stukken VEENLAND, aldaar, nabij *Klaas Pen*, groot ongeveer 5 bunder.

Nadere informatien te bekomen ten Kantore van gemelde Notarissen.

De Notaris A. W. NAUTA, te IJlst, zal publiek, bij strijk- en verhooggelden, aan de meestbiedenden veilen en ter verkoop aanbieden:

Eenige perceelen, zoo BINNEN- als BUITENLAND, gelegen onder Uitwellingerga, ter gezamenlijke grootte van nagenoeg *zeventien* bunder, in gebruik bij de Wed. *P. R. Koopmans* en anderen. Te aanvaarden St. Petri 1845.

Wie hieraan gading maken, komen op Dingsdagen den 31 Januarij en 14 Februarij 1843, bij de beschrijving en finale toewijzing; telkens des namiddags ten 2 ure, ten huize van *P. Visser*, Kastelein in de Havenstraat, op den hoek van de Brouwersteeg, te Sneek.

Mr. W. J. HEMSING, Notaris te Balk, zal te Balk op Woensdag den 1 Februarij 1843, ten huize van *Sijbren Aukes Dooper*, Logementhouder in de Roskam, bij de provisionele, en op Woensdag den 8 Februarij 1843, ten huize van *Johannes Schaafsma*, Logementhouder in de Zon, bij de finale toewijzing, telkens des avonds ten 6 ure, in het openbaar, presenteren te verkoopen:

STRIJKGELD *f* 20.

1. Eene deftige BURGER- en WINKELHUIZING, met ERF, BLEEKVELD en TUIN, staande op het aanzienlijkste gedeelte van het vlek Balk, bestaande in een ruim Voorhuis, Voorkamertje, Voorkamer, Achterkamer, Keuken en ruimen Kelder, Put en Regenwatersbak; benevens de HELFT van eene ruime STEEG, ten Noord-Oosten van hetzelve Huis, door *Rink Rinzes Rinzema*, Weduwe van *Jacob Pieters Cramer*, in leven Winkeliersche te Balk bewoond geweest, en door haar met der dood ontruimd.

STRIJKGELD *f* 8.

2. Een HUIS en ERF, staande op het Westeind in den vlekke Balk.

Vrij te aanvaarden op den middag van den 12 Mei 1843.

De Voorwaarden zijn te vernemen ten Kantore van gemelden Notaris.

De Notaris R. DE JONG POSTHUMUS, residerende te Joure, gedenkt, in het openbaar, bij strijk- en verhooggelden, te verkoopen:

Zekere hechte, en buitengewoon gerijfelijk ingerigte BURGER HUIZINGE, voorzien van twee Woonkamers, Keuken en Achterkamertje, ruime Zolders met beschoten dak, diverse vorst- en watervrije Kelders, uitmuntend best Regen- en Welwater, en overigens van alle commoditeiten; met achtergelegen BLEEK en TUINTJE; staande en gelegen zeer aangenaam op het Zand te Joure, aldaar gequoteerd met no. 108; thans door den eigenaar *P. A. Borger c. s.* bewoond, en op den 12 Mei 1843 vrij te aanvaarden.

De beschrijving en voorloopige toewijzing zal plaats hebben op Woensdag dag den 1 Februarij 1843, des avonds ten 7 ure, in het Logement *het Zeverijnshuis*, te Joure. Liggende de voorwaarden en eigendoms-bewijzen inmiddels ter lezing ten Kantore van voornoemden Notaris.

De Notaris G. S. ZIJLSTRA, te Heeg, zal, mede ten verzoeke van den Heer S. GEERTS, te Joure, op Donderdagen den 2 Februarij 1843, ten huize van *H. S. van den Bosch*, Kastelein te Heeg, provisioneel, en den 16 dito, bij *U. Bergsma*, Kastelein aldaar, finaal, telkens des namiddags ten 2 ure, publiek, bij strijk- en verhooggeld, presenteren te verkoopen:

Eene ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE, SCHURE en HIEMINGE cum annexis, groot 12 bunder 26 roede en 30 el, staande en gelegen te Gaastmeer en onder Oudega, bij *Epeus Gerhardus Cuperus* in gebruik, tot Sint Petri en 12 Mei 1847, en alsdan vrij te aanvaarden, komende de huur van af die tijden des jaars 1843, ten voordeele van de koopers; en zulks in zes perceelen, met regt van zamenvoeging.

Conditien te vernemen en Billetten te bekomen bij den Notaris voornoemd.

VOOR TIMMERLIEDEN.

AANBESTEDING,

BIJ GESLOTENE BRIEFJES:

Van het BOUWEN eener NIEUWE HUIZINGE, te Makkinga, met bijlevering van al de daartoe benoodigde Materialen.

Teekening, Bestek en Voorwaarden zullen, van af den 27 Januarij 1843, ter inzage en lezing liggen in de Herberg van *Johannes Matthijs Schurer*, te Makkinga, en de Briefjes binnen acht dagen daarna, dus vóór of op Vrijdag den 3 Februarij 1843, moeten ingeleverd worden ten Kantore van den Notaris TADEMA, te Oosterwolde.

Heeren Huizinge te Makkinga.

De Notaris TADEMA, te Oosterwolde, zal, op Zaturdag den 4 Februarij 1843, des namiddags ten 4 ure, ten huize van den Kastelein *Sake Klazen van Veen*, te Makkinga, publiek bij finale toewijzing, presenteren te verkoopen:

Eene hechte en voor twee jaren aanmerkelijk vernieuwde HUIZINGE, waarin moderne betimmerde en behangene Kamers, met TUIN en verdere AANHOORIGHEDEN, hebbende eenen zeer aangenamen en ook tot een of ander bedrijf zeer geschikten stand, in het midden van het dorp Makkinga; zijnde thans bij den Wel Edel Gestrengen Heer *Frisius van Hijlckama* in huur tot 12 Mei 1843, en alsdan vrij te aanvaarden; waarop geboden is *f* 1731.

EXECUTORIALE VERKOOP.

Deurwaarder JOHs. DAMEN, zal, op Woensdag den 8 Februarij 1843, in het Amelander Veerhuis op den hoek van de Vischmarkt te Harlingen, des middags ten 12 ure, ten verzoeke van Zijne Excellentie den Heer Minister van Financien, en ter volging en voortzetting van den Heer M. PRAKKEN, Ontvanger ad interim, der In- en Uitgaande Regten en Accijnsen te Harlingen, ten dezen als arrestant. — Om gereed geld verkoopen: Plus minus 1150 Ned. mudde grove en fijne STEENKOLEN, p. m. 60,000 LIJN- en RAAPKOEKEN, 699 KANTER KAZEN, eenige duizenden ponden HIEDE, vier baaltjes VLAS, eenig SCHOTS SERVETGOED enz., alle goederen van *Adriaan van der Vliet, Junior*, Zeehandelaar te Harlingen, als gearresteerde.

Zullende de Goederen op den dag der verkooping te bezigtigen zijn, van 's morgens 9 tot 12 uren, als de Lijn en Raapkoeken en Kaas, in het Pakhuis naast het genoemde Amelander Veerhuis, de Hiede en Kaas enz. in het Pakhuis genaamd *Schotland*, staande aan de Zoutsloot, en de Kolen in de Kelders onder het zoogenaamd *Zeekantoor* en in de Kelder onder de Huizinge in wijk C, no 159 op de Noorderhaven en op de Ossemarkt in wijk T, no. 105, aldaar.

Mr. J. HANEKUIJK, Notaris te Harlingen, zal aldaar, op Maandag den 30 Januarij 1843, des voormiddags ten 10 ure, en volgende dagen, ten huize van de Wed. *Jan J. Kerkhoven*, publiek verkoopen: De geheele IJZERKRAMERS-WINKEL, met alle de daartoe en aanbehoorende GOEDEREN en IJZERWAREN, benevens MEUBELEN en HUISGERADEN, behoorende tot den, onder beneficie van Inventaris, aanvaarden Boedel, van wijlen *Jan Johannes Kerkhoven*, in leven IJzerkramer te Harlingen en aldaar overleden.

De Notaris W. A. EVERTSZ, te Oldeboorn, gedenkt publiek te verkoopen:

1. Drie bunder 49 roede 70 el HOOILAND, gelegen op de *Tranen* aan de *Ceeuw*, in de gemeente Nijehaske, sectie E, no. 3.
2. De HELFT van 1 bunder 63 roede HOOILAND, aldaar, sectie no. 7, mandeelig met *Heert Greults Walstra*.
3. Een VIERDE GEDEELTE van 1 bunder 31 roede HOOILAND, gelegen naast het vorig aldaar, sectie E, no. 8, massaal met *H. G. Walstra* en de Erven *Mindert Jans de Vries*.
4. Een bunder 01 roede 60 el HOOILAND, gelegen insgelijks op de *Tranen*, aldaar, sectie E, no. 78.

Alles in gebruik bij *Heert* en *IJsbrand Greults Walstra*, en op Sint Petri 1843 te aanvaarden.

Wie gading maken, komen op *Donderdagen* den 2 *Februarij* 1843 bij de *beschrijving*, ten huize van den Kastelein *IJnse Dijkstra*, te *Akkrum*, en den 16 *dito*, bij de *finale toewijzing*, ten huize van den Kastelein *Age Dijkstra*, *aldaar*, telkens des namiddags ten 2 *ure*.

Wij ondergeteekenden Commissarissen van het *NEDERLANDSCH BRAND-WAARBORG-GENOOTSCHAP*, voor KOOPMANSCHAPPEN, WINKELGOEDEREN, MEUBELEN enz., onder directie van J. F. GEORGY, berigten, dat wij de Rekeningen en Verantwoording der beide Afdeelingen van gemeld Genootschap, over 1842, hebben nagezien, in volkomene orde bevonden en alzoo goedgekeurd, en kunnen deze Inrigting, welke sedert eene reeks van jaren het volste vertrouwen heeft mogen genieten, tot verdere deelneming aanbevelen; zullende gemelde Rekeningen en Verantwoording gedurende zes weken ter visie liggen ten huize van den Directeur, op den O. Z. Achterburgwal over de Bethanienstraat, no. 190.

A. HORSTMAN.
Amsterdam, P. J. AMESHOFF.
den 14 Januarij 1843. J. PASSAVANT.

Ter deelneming kan men zich vervoegen bij den Heer *A. Gratama*, te Leeuwarden.

LEES HIER.

Een INTREK TE HUUR, voorzien van Regen- en Putwaterspompen en verdere gerijfelijkheden. Te bevragen bij

J. P. IJPES,
op de Vleeschmarkt te Leeuwarden.

TE KOOP

Worden aangeboden: De vereischte GEREEDSCHAPPEN en WINKELGOEDEREN eener Koek- en Banketbakkers-Affaire. Te bevragen bij den Boekhandelaar B. SCHAAFSMA, te Dokkum. Brieven franco.

Uit DE HAND TE KOOP: *Een volledig stel BAKKERS GEREEDSCHAPPEN.* Nadere informatien zijn te bekomen bij F. HOLTKAMP, Boekhandelaar te *Sneek*. Brieven franco.

Allen die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den Koopman en Landbouwer JETSE TÆKES KOOPMANS, te Lutkewierum, worden verzocht daarvan vóór of op den 1 Februarij 1843 opgaaf en betaling te doen ten Kantore van den Notaris J. STOFFELS, te Rauwerd.

De Ondergeteekende geeft door deze aan het Publiek kennis, dat hij van Mejufvrouw de Wed. DIRK BROUWER, te Knijpe, heeft overgenomen hare BIERBROUWERIJ, *de Halve Maan* genaamd, en zich tot het leveren van alle soorten van BIEREN ten vriendelijkste aanbeveelt, zullende hij door eene prompte en goede bediening zich de gunst van een ieder trachten waardig te maken.

Heerenveen, den 18 Januarij 1843. J. BOLTEN, JR.

De Ondergeteekende beveelt zich in de gunst van Stad- en Landgenooten, die genegen zijn om hunne Kinderen te laten oefenen in de SCHERMKUNST, van onderscheidene Wapenen, hetwelk zeer dienstig is voor *jonge lieden*, voor eene fraaije houding en schoon figuur en bijzonder voor de gezondheid en vlugheid van de persoon. Geeft tevens goede Instructie met het Geweer, zoo in de Vechtkunst als in de Excercitie; geeft Les in huis en buiten huis naar verkiezing.

SIJMON BROUWER,
in de Heerestraat, wijk letter C, no. 37, te Leeuwarden.

Ter algemeene bekendmaking dient:

Dat de Agent van het Huis THEODORE & Co., uit *Parijs*, niet langer dan nog slechts drie dagen (wel te verstaan, tot en met Donderdag den 26 dezer) alhier zal vertoeven. Hij verzoekt derhalve zijne geëerde begunstigers, welke zich nog van zijne voordeelige voorwerpen gelieven te voorzien, hem bij tijds met hun bezoek te vereeren, ten einde teleurstelling voor te komen. Het Magazijn is nog voorzien van gezondheids STRIK- en SLIP-COLS, STRIK- SLIP- en PLOOI-COLS van Satin, Lasting, Grosgrain en andere fraaije stoffen, Heeren ECHARPES, CRAVATTEN en HALSDOEKEN, in diverse soorten, FOND DE TAPIT en andere soorten van OMSLAG-DOEKEN, beste Dames en Heeren HANDSCHOENEN, BALS- en GALA-FOULARDS, Dames WERK-KISTJES en SCHEER-ETUIS, beide laatste van fijn bewerkt Palissanderhout vervaardigd, met Zilveren en Stalen in hebbende voorwerpen; verders BROCHES, OORBELLEN, FERANTIERS en HANDRINGEN van het zoo sierlijk en nieuw uitgevonden d'or Doublée; als ook laatstgemelde voorwerpen van het natuurlijkste namaaksel van Juweelen en andere Edelgesteenten; verders moderne BIJOUTERIEN, ZEEPEN, EAU DE COLOGNE en vele mogelijke der fijnste soorten PARFUMS, extra beste STALEN SCHRIJFPENNEN, GEFIGUREERDE-OUWELS, enz. enz. enz.

Ten huize van Mejufv. de Wed. HORSKERS, Wirdumerdijk te Leeuwarden.

Ten Kantore van FRIJDA EN ZOON, te Sneek, bij dewelke in de eerste Klasse der 188ste Koninklijke Nederlandsche Loterij is getrokken de Prijs van 20,000 Gulden, is weder in de thans trekkende vijfde Klasse der bovengemelde Loterij, de Prijs van 15,000 Gulden, op no. 17164, gevallen.

Al weder is gevallen

Bij M. G. MEIJERS, Gedelegueerde van de 2de Klasse der Kon. Ned. Loterij, in de Bagijnestraat, no. 335, te Leeuwarden, de Prijs van *f* 15,000, op no. 17164, en meer andere Prijzen; — alwaar nog te bekomen zijn: HEELE en GEDEELTEN van LOTEN, volgens Prijscourant, en wordt aldaar tevens GROOT ACCURAAT CONTRABOEK gehouden. Beveelt zich minzaam in ieders gunst, onder belofte van eene prompte behandeling.

)o( )o(Ten *Kantore van den Notaris JORRITSMA, te Sneek, wordt gevraagd iemand van onbesproken gedrag, bekwaam als EERSTEN KLERK werkzaam te zijn. Brieven* franco *en ten spoedigsten.*

)o( )o(Een WAGENMAKERSKNECHT, zijn werk geheel of ten deele verstaande, kan direct of op Mei werk bekomen bij T. ROORDA, te Wijtgaard.

)o( )o(Een SMIDSKNECHT, zijn werk goed verstaande, en in het Paardenbeslaan ervaren, kan op Mei e. k. werk bekomen bij H. BRANDSMA, Smid te Gorredijk, bij wien men zich liefst in persoon of met franco brieven vervoege.

)o( )o(Een JONGELING tusschen de 21 en 22 jaar, van de Protestantsche Godsdienst, goede getuigschriften kunnende produceren, reeds twee jaren in eene Tabaks-Affaire werkzaam, zag zich gaarne in die betrekking tegen primo Mei aanstaande geplaatst, er zal minder op salaris dan op eene goede bediening gezien worden. Adres onder letter V, bij den Boekhandelaar O. SPANJAARD, te Steenwijk.

)o( )o(Een ouderloos MEISJE, van fatsoenlijke familie, de Protestantsche Godsdienst belijdende, wenschte gaarne geplaatst te worden als HUISHOUDSTER bij eenen Heer of Dame, of als JUFVROUW van GEZELSCHAP. Iemand op deze aanbieding regarderende, gelieve zich te vervoegen, ter bekoming van nadere informatien, bij Mejufvrouw de Wed. M. VAN DEN BOSCH, te Leeuwarden. Brieven franco onder letter C.

)o( )o(Eene DIENSTBODE, tusschen de 30 en 40 jaren oud, van protestantsche belijdenis, gewoon de huishoudelijke bezigheden bij een eenig Heer alleen waar te nemen, zag zich gaarne op soortgelijke wijze weder geplaatst met den 12 Mei e. k. — De beste getuigenissen kunnen gegeven worden. — Adres met franco brieven onder letter H, bij Vrouw TEFFER, in de Bagijnestraat te Leeuwarden.

TER LEEUWARDER COURANTDRUKKERIJ.